

Villilohi – yhteistyöverkosto
vaelluskalojen puolesta ry.
Y-tunnus: 3060368-9

LAUSUNTO
9.2.2022

Muistutuksen asiamies:

Jouko Sirkkala
+358 40 766 5399
jouko.sirkkala@gmail.com

Kalatalousviranomainen
Lapin Ely -keskus
Kirjaamo@ely-keskus.fi

ASIA: HYRYNSALMEN REITIN ISTUTUSVELVOITTEEN TOIMEENPANOSUUNNITELMA VUOSILLE 2022-2026 / FORTUM POWER AND HEAT OY.¹ LAPELY/5003/2021²

Villilohi – yhteistyöverkosto vaelluskalojen puolesta ry on valtakunnallinen ympäristöjärjestö, jolla on asianosaisuus kyseessä olevaan asiaan. Kiitämme mahdollisuudesta kantaa yhteistä vastuuta luonnon monimuotoisuudesta ja kalastosta sen osana.

Fortum Oyj:n omistamille voimalaitoksille Oulujoen vesistöissä oleville voimalaitoksille on asetettu lupaehdot, joita luvanhaltija ei noudata. Kaikkia näitä voimalaitoslupia tulee EU:n vesipuitedirektiiviin ja EU:n komission kantaan perustuen korjata. Lupien tulee olla määräaikaista. Niiden ehtojen painopiste tulee olla vesiluonnon olosuhteiden muuttamisessa luonnon monimuotoisen elämän mahdollistamiseksi. Oulujokeen on avattava vaellusyhteys - ekoloinen jatkumo. On määriteltävä ja määrättävä ekologinen ympäristövirtaama. Vesistöön on kohdistettava korjaavia toimia ja korvaavia toimia. Hävitettyjen koskien tilalle on luotava uusia virtavesihabitaaatteja – tarvitaan luonnonmukaisia ohitusuomia. Vanhat uomat on vesitettävä. Kompensoivat toimet on tehtävä siellä missä, vahinkoa on aiheutettu. Vaelluskalat ja niiden luonnollinen lisääntyminen on palautettava Oulujoen vesistöön. On toimittava ripeästi, lajikato on jo käynnissä.

Lupaehtojen osana laaditaan nyt kyseessä oleva toimeenpanosuunnitelma. Sen johtavana ajatuksena tulee olla vahingoitetun joen elämää elvyttävä vaikutus. Myös joella kalastavien tarpeet on huomioitava.

¹ https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/40919583/Hyrynsalmen_reitin_Toimeenpanosuunnitelma_2022-2026+%281%29.pdf/c6a0744b-ca43-06e3-92a0-31d6048d8533?t=1641214374727 ö

² https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/40919583/Kuulutus_Hyrynsalmen_reitin_toimeenpanosuunnitelmasta_vuosille_2022-2026.pdf/548e49b7-0700-e4da-9ffa-d88c36479222?t=1641214375636

Kyseessä olevasta suunnitelmasta toteamme seuraavaa:

- Kantaa elvyttävät istutukset on suunnattava poikastuotantoalueille, latva- ja sivuvesille. Ne on toteutettava ylisiirtoina, mätirasia- ja pienpoikaslaittoina.
- Suunnitelmassa on erityisesti huomioitava Hyrynsalmen (Emäjoen/Kiehtimäjoen) reitille vaeltavien Oulujärvessä elävän taimenen ja vaellussiian kutu- ja poikastuotantoalueet. Ne on kartoitettava, nimettävä ja niille on osoitettava kunnostavia toimia. Kyseisiä kantoja ja niiden voimistumista on tuettava mäti- ja vastakuoriutuneiden pienpoikasten laitolla.
- Patoaminen on katkaissut myös joen alkuperäisen ankeriaskannan vaellusyhteyden. Äärimmäisen uhanalaisen ankeriaan sukupuuton torjumiseksi on myös esitettävä toimia.
- Erittäin uhanalaisen raakun sukupuuton torjumiseksi on esitettävä toimia.
- Joella kalastavien tarpeet on huomioitava. On toteutettava pyyntikokoisten rasvaeväleikattujen merilohen ja taimenen istutuksina.
- Kirjolohen istuttamisesta tulee pidättäytyä kokonaan kalastuslain 73§ perusteella.
- Vaelluskalojen luonnonkierron varmistamiselle Oulujoen vesistöön on esitettävä selvät tavoitteet ja toimenpiteet.
- Virtavesihabitaattien korjaamiselle ja korvaamiselle koko vesistön alueella on esitettävä selvät tavoitteet ja toimenpiteet. Tärkeimmät poikastuotantoalueet pääuomassa ja sivujoissa tulee nimetä.

Villilohi ry lausuntonaan esittää, että kyseessä olevaa suunnitelmaa on korjattava ennen hyväksymistä. EU:n ympäristölainsäädännön tarjoama suoja on huomioitava pakottavana oikeutena.

Ystävällisin terveisin,

Mika Suutari-Jääskö
puheenjohtaja
Villilohi ry

Veikko Rantala
II varapuheenjohtaja
Villilohi ry

Jouko Sirkkala
hallituksen jäsen
Villilohi ry